

The paper presents a method of rationing time spent on the access roads, car industry. With the proposed rate regulation by the group of enterprises that produce the same or similar products, may wellset the standard time for processing of freight cars.

УДК 656.073

*Канд. техн. наук М.М. Кузнецов,  
І.В. Сівченко*

## РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КОМБІНОВАНИХ (КОНТРЕЙЛЕРНИХ) ПЕРЕВЕЗЕНЬ

*Представив д-р техн. наук, професор А.М. Котенко*

**Вступ.** Комбіновані перевезення являють собою перевезення вантажів, які здійснюються при використанні водночас автомобільного та залізничного транспорту. Як вантаж для перевезення залізничним транспортом при цьому використовуються автотранспортні засоби – автопоїзди і напівпричепи (контрейлери). Комбіновані або змішані перевезення вигідно об'єднують у єдиному транспортному ланцюгу два домінуючі види наземного транспорту – автомобільний і залізничний, чим забезпечується мобільність і швидкість доставки вантажів.

У країнах Європи контрейлерні перевезення досить давно стали популярним та бажаним видом транспорту. Використовуючи такий вид перевезень, вирішується відразу декілька проблем. Головна з них – екологія та збереження чистоти повітря і навколишнього середовища. На Заході, згідно із законодавством багатьох країн, рух великотоннажних автомобілів у вихідні і святкові дні, а також при температурі повітря понад 25 °С заборонено. Крім того, контрейлерні перевезення в значній мірі зберігають стан дорожнього полотна, розвантажують автомагістралі, знижують аварійність на дорогах а також

заощаджують паливе та продовжують строк служби автомобілів.

Для України, котра має стійкі автомобільні зв'язки з державами Центральної та Західної Європи, а також з країнами СНД, розвиток комбінованих перевезень має стратегічний інтерес.

**Метою статті** є обґрунтування розвитку в Україні процесу доставки вантажів при участі автомобільного та залізничного транспорту – комбінованих (контрейлерних) перевезень.

**Виклад основного матеріалу.** Аналіз і дослідження тенденцій розвитку в галузі комбінованих перевезень визначає перелік заходів, які мають забезпечити створення окремої інфраструктури в єдиній транспортній системі України. Зазначені у статті заходи ставлять перед транспортною галуззю принципово нові завдання та передбачають створення відповідних умов функціонування транспортної інфраструктури.

На даний час відсутність попиту на комбіновані перевезення обумовлена високими тарифами (за оцінкою автоперевізників) на здійснення цих перевезень, низьким рівнем розвитку інфраструктури щодо забезпечення виконання вантажних операцій з такими поїздами, неузгодженістю

термінальних комплексів залізничного транспорту для формування таких поїздів та відсутністю регулярних ниток графіка для курсування комбінованих поїздів.

Основою для організації таких перевезень є виявлення і залучення клієнтури за рахунок більш гнучкої тарифної політики Укрзалізниці та забезпечення регулярності курсування поїздів комбінованого транспорту.

Одним із пріоритетних напрямків розвитку комбінованих перевезень є організація міжнародних контрейлерних перевезень. Важливою складовою виконання міжнародних комбінованих перевезень є уникнення перевантаження в Західному напрямку (країни ЄС) і приведення транспортних засобів вітчизняних автоперевізників до стандартів екологічних викидів від вихлопних газів Євро-5, а починаючи з 31 грудня 2013 року – Євро-6, створення спеціалізованих залізничних платформ для здійснення контрейлерних перевезень змінної колії (1520/1435 мм) дозволить забезпечити вантажообіг з країнами ЄС.

Перспективним напрямком розвитку комбінованих перевезень є також і Східний напрямок (вантажобіг з Китаєм через Казахстан і Російську Федерацію). На даному етапі Укрзалізницею ведуться переговори з російською стороною стосовно сумісних зусиль з розвитку цих видів перевезень.

У цілому необхідне розроблення із залізничними адміністраціями Росії, Білорусії, Словаччини, Угорщини, Литви, Польщі та Казахстану комерційних пропозицій відносно розвитку та організації контрейлерних перевезень і визначення пунктів зародження вантажопотоків та станцій формування таких поїздів.

Одним з пріоритетних напрямків з розвитку законодавства у сфері комбінованих перевезень є розроблення і прийняття закону України «Про змішані (комбіновані) перевезення», що у свою

чергу сприятиме створенню умов для залучення автоперевізників.

Основними напрямками, розвиток і доопрацювання яких необхідні для функціонування системи комбінованих перевезень, є:

- приведення технічного стану основних транзитних ліній, терміналів, пунктів пропуску через державний кордон України, рухомого складу залізничного та автомобільного транспорту до рівня, що забезпечує дотримання міжнародних техніко-експлуатаційних та екологічних вимог;

- упровадження нових технологій в організації перевезень та пропуску вантажів через державний кордон України, забезпечення чіткої координації діяльності всіх учасників комбінованих перевезень;

- проведення виваженої тарифно-цінової політики, яка б сприяла підвищенню конкурентоспроможності комбінованих перевезень в Україні та залученню додаткових вантажопотоків;

- розвиток міжнародного співробітництва у сфері комбінованих перевезень;

- створення економічних і нормативно-правових механізмів стимулювання розвитку контрейлерних перевезень.

Першою необхідною умовою розвитку комбінованих перевезень на залізничному транспорті України є створення єдиного логістичного центру координації комбінованих перевезень на базі Українського державного центру транспортного сервісу «Ліски». Такий логістичний центр повинен мати у своєму складі:

- широку мережу терміналів для виконання вантажних операцій з поїздами комбінованого транспорту, розміщені на своїй території митні пункти для проведення митних операцій та пункти інших контролюючих служб для роботи за принципом «єдине вікно»;

- транспортні засоби для здійснення комбінованих перевезень без перевантаження на прикордонних переходах з урахуванням експлуатації рухомого складу

зі змінною шириною колісних візків для колій 1520 і 1435 мм (на базі платформи 13-4095 виробництва «Дніпровагонмаш»);

- сучасну систему інформаційного забезпечення, мережеве програмне забезпечення для супроводження комбінованих перевезень;

- аналітично-маркетингову службу, яка займається залученням додаткових обсягів транзитних та імпорتنих вантажів.

Друга необхідна умова для розвитку та оновлення комбінованих перевезень, як було зазначено вище, – введення в дію закону України «Про змішані (комбіновані) перевезення», що забезпечить:

- зниження собівартості при таких перевезеннях за рахунок оптимізації витрат автоперевізників та прискорення термінів доставки вантажів;

- перевезення контрейлерів з використанням єдиного документа змішаного (комбінованого) перевезення;

- здійснення митного, ветеринарного, санітарного, фітосанітарного, екологічного та інших видів контролю під час здійснення міжнародних змішаних (комбінованих) перевезень – на внутрішніх транспортних терміналах;

- вантажі під час транзитних контрейлерних перевезень не підлягають митному огляду на шляху прямування, митні органи обмежуються лише контролем пломб митниці у пунктах ввозу та вивозу (скорочення часу доставки вантажів).

Третя умова – удосконалення технічної бази для здійснення комбінованих контрейлерних перевезень:

- удосконалення існуючих та введення в дію нових вантажних терміналів (у тому числі і приватних), які мають у своєму розпорядженні підвищені рампи для самостійного заїзду автотранспортних засобів на залізничні платформи колії 1520 мм;

- для гнучкості виконання вантажних операцій необхідний розгляд питання із розроблення принципово нового типу рухомого складу – залізничних платформ з поворотною вантажною площадкою для завантаження і розвантаження вантажних автомобілів, що дозволить виконувати операції завантаження та розвантаження без використання спеціалізованих підвищених рамп;

- розроблення нового типу рухомого складу (залізничних платформ) зі спеціальними візками, які надають можливість використання цих платформ на коліях шириною 1520 і 1435 мм.

**Висновок.** Позитивних чинників від реалізації програми розвитку комбінованих перевезень в Україні можна досягти лише шляхом поетапного удосконалення системи державного регулювання у цій сфері, введенні відповідно до міжнародної практики заходів державного стимулювання їх розвитку та розробленні системи координації вантажопотоків у міжнародних перевезеннях між різними видами транспорту за допомогою єдиного центру.

Позитивними чинниками від реалізації програми розвитку комбінованих (контрейлерних) перевезень є: збереження навколишнього природного середовища від забруднення і загазованості; збереження полотна автомобільних доріг, розвантаження автомагістралей, зменшення аварійності на дорогах; залучення додаткових обсягів перевезень залізницями України; відновлення та зміцнення потенціалу розвитку експорту послуг у зонах економічного тяжіння до міжнародних транспортних коридорів і налагодження міцних економічних взаємовідносин як з країнами Євросоюзу так і Російською Федерацією із залученням до транзиту територією України вантажів КНР.

### *Список літератури*

1. Нефедов, Н.А. Применение контрейлерных поездов при международных перевозках грузов [Текст] / Н.А. Нефедов, Т.В. Харченко, Н.В. Пономарева // Сб. науч. трудов. – Харьков: ХНАДУ, 2003. – Вып. 21. – С.90-92.

2. Савченко, В.В. Інтеграція залізниць України до міжнародної транспортної мережі [Текст] / В.В. Савченко // Залізничний транспорт України. – 2003. – № 4. – С. 47.

**Ключові слова:** контрейлерні перевезення, комбіновані перевезення, логістичний центр, транспортний ланцюг.

### *Анотації*

У статті розглядаються питання щодо удосконалення організації змішаних комбінованих перевезень вантажів. Запропоновано модернізувати логістичний ланцюг, який включає в себе створення нових транспортних одиниць, транспортних засобів, модернізацію інфраструктури та удосконалення транспортно-експедиційного обслуговування. Це дозволить забезпечити найбільш ефективні і швидкі взаємовідносини різних видів транспорту, а також підвищити продуктивність і забезпечити рентабельність цих перевезень.

В статье рассматриваются вопросы усовершенствования организации смешанных комбинированных перевозок грузов. Предложено модернизировать логистическую цепь, которая включает в себя создание новых транспортных единиц, транспортных средств, модернизацию инфраструктуры и усовершенствование транспортно-экспедиторского обслуживания. Это позволит обеспечить наиболее эффективные и быстрые взаимоотношения разных видов транспорта, а также увеличить продуктивность и обеспечить рентабельность этих перевозок.

The questions of improvement of organization of combining combined transportations of loads are examined in work. It is suggested to modernize a logistic chain which plugs in itself creation of new transport freight, transport vehicles, transport system and improvement of a transport-dispatch service. It will allow to provide the most effective and rapid mutual relations of different types of transport and also to increase the productivity and provide profitability of these transportations.